

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2789/2543

กรมสรรพากร โจทก์ นางสาว บุษบา บำรุงกลาง จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1077, ป.รัชฎากรรม มาตรา 71,

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 29, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องรับผิดเสียภาษีอากรของห้างหุ้นส่วนจำกัดรวมถึง ห. ในฐานะเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของ ห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1077(2) และ 1087 เมื่อ ห. ถึงแก่ความตาย ความรับผิดในหนี้ค่าภาษีอากรจึงตกทอดแก่ทายาทตามมาตรา 1599 และ 1600 และเมื่อเจ้าพนักงานกรมศุลกากรยังไม่ได้รับชำระหนี้จึงต้องถือว่าทรัพย์สินมรดกยังคงอยู่ในระหว่างจัดการซึ่งผู้จัดการมรดกชอบที่จะทำการใด ๆ ในทางจัดการตามที่จำเป็นได้ตามมาตรา 1736 การที่จำเลยทำบันทึกรายรับชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้างแทน ห. ในฐานะทายาทโดยธรรมและในฐานะผู้จัดการมรดกของห. หุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นการกระทำการใด ๆ ในทางจัดการตามที่จำเป็นเพื่อชำระหนี้ค่าภาษีอากรที่กรมศุลกากรค้างชำระอยู่ การที่จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของ ห. ทำบันทึกรายรับชำระหนี้อีกฉบับหนึ่งหลังจากฉบับแรก 9 เดือน ขอดัดแปลงการชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้างไปอีกคราวหนึ่ง ถือได้ว่าจำเลยทำบันทึกรายรับชำระหนี้ฉบับที่สองทั้งในฐานะทายาทโดยธรรมและในฐานะผู้จัดการมรดกของห. เนื่องจากจำเลยทำบันทึกรายรับชำระหนี้ขึ้นเพื่อขอ ดัดแปลงการชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้างตามที่ได้มีการทำบันทึกรายรับชำระหนี้ฉบับแรก โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานกรมศุลกากรย่อมบังคับสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมตามมาตรา 1737 แม้จำเลยจะทำบันทึกรายรับชำระหนี้โดยไม่ได้แจ้งทั้งสิ้น แต่ความรับผิดของจำเลยในฐานะทายาทเกี่ยวกับหนี้สินของ ห. เจ้ามรดกนั้น ทายาทไม่จำเป็นต้องรับผิดเกินกว่าทรัพย์สินมรดกที่ตกทอดได้แก่ตนตามมาตรา 1601 นอกจากนี้จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกไม่ต้องรับผิดเป็นส่วนตัวตามมาตรา 1724 ด้วย ปัญหานี้เป็น ข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้มิได้ยกขึ้นว่ากล่าวและวินิจฉัยมาในชั้นศาลภาษีอากร ศาลฎีกามีอำนาจ ยกขึ้นวินิจฉัยเองได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่าเจ้าพนักงานของโจทก์อาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรมาตรา 71(1) ประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลของห้างหุ้นส่วนจำกัดระบิลก่อสร้างในอัตราร้อยละ 5 ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายคิดเป็นเงินภาษี254,877 บาท สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2526 และ 380,839 บาท สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2527 เครดิตภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายและภาษีชำระตามแบบ ภ.ง.ด.50 แล้ว คงเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระเพิ่มสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2526 จำนวน 202,780.86 บาทและสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2527 จำนวน 303,925 บาท ห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าว โดยนางหวย บำรุงกลาง หุ้นส่วนผู้จัดการได้รับแจ้งการประเมินแต่ไม่ชำระค่าภาษีพร้อมเงินเพิ่มให้แก่โจทก์ ทั้งไม่ได้อุทธรณ์การประเมิน ห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวเป็นหนี้ค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2526 และปี 2527 รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น810,630 บาท ซึ่งนางหวยในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการต้องร่วมรับผิดชอบต่อโจทก์แต่นางหวยถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2532 ต่อมาวันที่ 7 พฤษภาคม 2537 จำเลยซึ่งเป็นบุตรและเป็น

ผู้จัดการมรดกของนางหวยได้ทำหนังสือให้ไว้แก่โจทก์รับจะชำระหนี้ดังกล่าวให้ แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตามจึงขอให้จำเลยใช้เงิน 810,630 บาท แก่โจทก์จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณาศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของนางหวย บำรุงกลางชำระหนี้ภาษีอากรค้างของห้างหุ้นส่วนจำกัดระบิลก่อสร้างจำนวน 810,630 บาท แก่โจทก์โดยจำเลยต้องร่วมรับผิดชอบเป็นส่วนตัวไม่เกิน 597,882 บาท โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า "มีปัญหาวินิจฉัยมาสู่ศาลฎีกาตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่า จำเลยต้องร่วมรับผิดชอบในส่วนตัว ในฐานะทายาทโดยธรรม และในฐานะผู้จัดการมรดกเป็นจำนวน 810,630 บาทตามฟ้องโจทก์หรือไม่ เห็นว่า ผู้ต้องรับผิดชอบภาษีอากรของห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวนั้นรวมถึงนางหวยในฐานะเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1077(2) และ 1087 เมื่อนางหวยถึงแก่ความตายความรับผิดชอบในหนี้ค่าภาษีอากรจึงตกทอดแก่ทายาทตามมาตรา 1599 และ 1600 และเมื่อเจ้าพนักงานมรดกยังไม่ได้รับชำระหนี้จึงต้องถือว่าทรัพย์มรดกยังคงอยู่ในระหว่างจัดการซึ่งผู้จัดการมรดกชอบที่จะทำการใด ๆ ในทางจัดการตามที่จำเป็นได้ตามมาตรา 1736 ฉะนั้นการที่จำเลยทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้างแทนนางหวยในฐานะทายาทโดยธรรมและในฐานะผู้จัดการมรดกของนางหวยหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าว ตามเอกสารหมายเลข จ.6 แผ่นที่ 25 จึงเป็นการกระทำการใด ๆ ในทางจัดการตามที่จำเป็นเพื่อชำระหนี้ค่าภาษีอากรที่กองมรดกค้างชำระอยู่ ซึ่งขณะที่จำเลยทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.6 แผ่นที่ 25 ห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวมีหนี้ค่าภาษีอากรค้างจำนวน 597,882 บาท ต่อมาจำเลยไม่นำเงินค่าภาษีอากรไปชำระตามที่ได้ทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.6 แผ่นที่ 25 เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์จึงได้ติดตามทวงถามจำเลยอีกครั้ง จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของนางหวย จึงทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.3 แผ่นที่ 6 ซึ่งทำขึ้นหลังจากฉบับแรกประมาณ 9 เดือน โดยจำเลยขอผ่อนผันการชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้างไปอีกครั้งหนึ่ง บันทึกดังกล่าวแม้จะไม่มีภาระระบุว่าจำเลยทำในฐานะทายาทโดยธรรมของนางหวยแต่ก็ถือว่าจำเลยทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.6 แผ่นที่ 3 ทั้งในฐานะทายาทโดยธรรมและในฐานะผู้จัดการมรดกของนางหวยหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวเนื่องจากจำเลยทำบันทึกดังกล่าวขึ้นเพื่อขอผ่อนผันการชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้างตามที่ได้มีการทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.6 แผ่นที่ 25 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ทั้งสองฉบับในฐานะทายาทโดยธรรมและในฐานะผู้จัดการมรดกของนางหวย โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานมรดกย่อมบังคับสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมตามมาตรา 1737 และแม้จำเลยจะทำบันทึกยินยอมชำระหนี้โดยไม่ได้แย่งทั้งสิ้นแต่ความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะทายาทเกี่ยวกับหนี้สินของนางหวยซึ่งเป็นเจ้ามรดกนั้น ทายาทไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบเกินกว่าทรัพย์มรดกที่ตกทอดได้แก่ตนตามมาตรา 1601 นอกจากนี้การที่จำเลยทำบันทึกยินยอมชำระหนี้ทั้งสองฉบับดังกล่าวในฐานะผู้จัดการมรดกอีกฐานะหนึ่งย่อมแสดงว่าจำเลยมิใช่ลูกหนี้โจทก์โดยตรง จำเลยเพียงแต่ทำบันทึกยินยอมชำระหนี้โจทก์ในฐานะที่จำเลยเป็นบุตรและเป็นผู้จัดการมรดกนางหวยผู้ถึงแก่ความตายที่เป็นลูกหนี้โจทก์เท่านั้น จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกจึงไม่ต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัวเช่นกันตามมาตรา 1724 ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้มิได้ยกขึ้นว่ากล่าวและวินิจฉัยมาในชั้นศาลภาษีอากรกลางศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 29

ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142(5) และ 246"พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยรับผิดชอบในฐานะทายาทและในฐานะผู้จัดการมรดกของนางหวย บำรุงกลาง ชำระเงิน จำนวน 810,630 บาทแก่โจทก์

องค์คณะ

ณรงค์ศักดิ์ วิจิตรสาระวงศ์ · สันติ ทักกราล · อีร์ศักดิ์ เตียววัฒนานนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2789/2543>